

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 czerwca 2016 r., znak (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił P. C. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 29 listopada 2019 r. do 26 maja 2020 r.

W uzasadnieniu decyzji organ, powołując się na treść art. 6 ust. 1 i art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz treść art. 68 ust. 1 pkt 1, art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wskazał, że w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w przedmiocie ustalenia zasadności zgłoszenia P. C. do ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu wykonywania umowy o pracę u płatnika składek (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., wyłączył P. C. z ubezpieczeń społecznych począwszy od dnia 11 lipca 2019 r., a w konsekwencji odmówił P. C. prawa do zasiłku chorobowego za wskazany okres.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła P. C., domagając się jej zmiany poprzez ustalenie, iż przysługuje jej prawo do ww. świadczenia. Argumentowała, że wniosła odwołanie od mającej charakter prejudycjalny dla niniejszego postępowania decyzji organu rentowego nr (...) z dnia 29 kwietnia 2020 r. wyłączającej ją z ubezpieczeń społecznych, kwestionując zarzucaną jej przez organ pozorność stosunku pracy. Odwołująca się wniosła również o zasądzenie od organu, na swoją rzecz, kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji oraz domagając się zwrotu kosztów procesu. Podkreślił ponownie, iż podstawą rozstrzygnięcia było ustalenie w wyniku przeprowadzonej kontroli, iż P. C. nie nawiązała stosunku pracy ze spółką (...) sp. z o.o. w S., a w konsekwencji nie podlegała w spornym okresie ubezpieczeniom społecznym, a co za tym idzie nie przysługiwało jej prawo do świadczeń z tego ubezpieczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

P. C. z dniem 11 lipca 2019 r. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako pracownik przez płatnika składek (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

Niesporne.

P. C. wobec niezdolności do pracy korzystała ze zwolnień lekarskich od 16 do 24 października 2019 r. a następnie nieprzerwanie od 5 listopada 2019 r. do 26 maja 2020 r.

Niesporne, a ponadto dowód: zaświadczenia płatnika składek – nienumerowane karty akt rentowych organu.

Zgłoszenie przez ubezpieczoną wniosku o wypłatę zasiłku chorobowego po krótkim okresie podlegania ubezpieczeniom, zainicjowało wszczęcie postępowania wyjaśniającego mającego na celu ustalenie, czy pomiędzy ubezpieczoną a płatnikiem składek (...) sp. z o.o. w S. nawiązany został stosunek pracy, czy też zgłoszenie do ubezpieczeń zostało dokonane jedynie w celu umożliwienia jej długotrwałego uzyskiwania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W jego toku organ ustalił, że wykonywane przez ubezpieczoną czynności związane z księgowością wynikały w rzeczywistości z zakresu pełnomocnictw udzielonych jej jako członkowi zarządu spółki (...) sp. z o.o. w S. oraz samego faktu sprawowania wskazanej funkcji, stąd też nie można żadną miarą przyjąć, że stanowiły istotną cechę więzi pracowniczej. Organ podkreślił, że o pozorności nawiązanego przez ubezpieczoną oraz płatnika składek stosunku pracy świadczy również fakt, że zajmowane przez nią stanowisko istniało niespełna cztery miesiące, a nadto nie zatrudniono na jej zastępstwo innej osoby.

W związku z dokonanymi w wyniku kontroli ustaleniami w dniu 29 kwietnia 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wydał decyzję nr (...), w której stwierdził, iż P. C. nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. od dnia 11 lipca 2019 r.

Decyzja z dnia 29 kwietnia 2020 r. o wyłączeniu P. C. z ubezpieczeń społecznych została zaskarżona przez zgłoszoną do ubezpieczeń.

Niesporne, a ponadto: decyzja (...) Oddziału w S. nr (...) z 29 kwietnia 2020 r. – k. 5-9 (także nienumerowane karty pliku akt rentowych organu) odwołanie P. C. – k. 3-11 akt sprawy o sygn. (...).

W dniu 30 grudnia 2020 r. Sąd Okręgowy w S. (...), VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt (...), wydał wyrok, którym oddalił odwołanie P. C. od decyzji organu rentowego nr (...) z dnia 29 kwietnia 2020 r.

Niesporne, a ponadto: wyrok Sądu Okręgowemu w S. (...) w sprawie (...) – k. 189 akt sprawy o sygn. (...).

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2021 r. Sąd Apelacyjny w S. (...), III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt (...), oddalił apelację P. C. od wskazanego wyroku Sądu Okręgowego w S. (...) z dnia 30 grudnia 2020 r.

Niesporne, a ponadto: wyrok Sądu Apelacyjnego w S. (...) w sprawie (...) – k. 241 akt sprawy o sygn. (...).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. oraz rozstrzygnięcia, które zapadły w toku postępowania przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy w sprawie (...) zainicjowanego odwołaniem P. C., a zakończonego prawomocnie wyrokiem Sądu Apelacyjnego w S. (...).

Postępowanie w niniejszej sprawie w dniu 28 września 2020 r. zostało, na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., zawieszono z uwagi na toczące się postępowanie przed Sądem Okręgowym w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym P. C. w okresie obejmującym ewentualną datę powstania prawa do spornego w rozpoznawanej sprawie świadczenia. Następnie postępowanie podjęto po prawomocnym rozstrzygnięciu sprawy dotyczącej podlegania P. C. ubezpieczeniu społecznemu w dniu 6 kwietnia 2022 r.

Kwestię świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, do których należy zasiłek chorobowy, regulują przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2020 r., poz. 870 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą zasiłkową”. Zgodnie z brzmieniem art. 1 ust. 1 ustawy zasiłkowej świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Natomiast art. 6 ustawy zasiłkowej stanowi, że zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

W myśl art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266) obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Przepisy art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy wprowadzają obowiązek ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego w odniesieniu do pracowników. W myśl zaś art. 13 pkt 1 ustawy obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne - pracownicy w okresach od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania stosunku pracy.

Treść odwołania oraz dokumentacja zgromadzona w aktach zasiłkowych jednoznacznie wskazują, iż prawo do zasiłku chorobowego za okres objęty zaskarżoną decyzją P. C. wywodziła z zatrudnienia w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Podleganie przez odwołującą się pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu u tego płatnika stanowiło przedmiot postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w S. (...), VI Wydziałem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, pod sygn. akt (...), zainicjowanego odwołaniem P. C. od decyzji organu z dnia 29 kwietnia

2020 r. nr (...) ustalającej, że zgłoszona jako pracownik do ubezpieczeń społecznych w istocie im nie podlega od 11 lipca 2019 r. Prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w S. (...) z dnia 18 czerwca 2021 r. oddalona została apelacja P. C. od ww. wyroku Sądu Okręgowego oddalającego odwołanie oraz ustalającego, iż P. C. nie podlega ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik (...) sp. z o.o. w S.. W konsekwencji wyrok Sądu Okręgowego w S. (...) z dnia 30 grudnia 2020 r. również pozostaje prawomocny.

Jak stanowi art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 marca 2019 r. (sygn. II PK 300/17) – i z czym Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni się zgadza – związanie prawomocnym wyrokiem, o jakim mowa w art. 365 § 1 k.p.c., oznacza, iż sąd obowiązany jest uznać, że kwestia prawna, która była już przedmiotem rozstrzygnięcia w pewnej sprawie, a która ma znaczenie prejudycjalne w innej sprawie przez niego rozpoznawanej, kształtuje się tak, jak przyjął sąd w prawomocnym wcześniejszym wyroku.

W konsekwencji Sąd orzekający w niniejszej sprawie przyjął, że ubiegająca się o zasiłek chorobowy P. C. nie podlegała w spornym okresie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozostawania w stosunku pracy. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż była to między stronami jedyna sporna okoliczność, gdyż w toku całego procesu organ nie kwestionował spełnienia przez odwołującą pozostałych przesłanek warunkujących prawo do zasiłku chorobowego, to jest niezdolności do pracy P. C. w okresie od 29 listopada 2019 r. do 26 maja 2020 r.

Bez znaczenia pozostaje ponadto fakt, iż wyrok Sądu Apelacyjnego w S. (...) wydany został po dacie decyzji zaskarżonej w sprawie niniejszej. Zgodnie bowiem z art. 316 § 1 k.p.c., sąd wydaje wyrok biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Postępowanie z zakresu ubezpieczeń społecznych jest wprawdzie postępowaniem odrębnym, specyficznym z uwagi na badanie przez sąd prawidłowości decyzji organu rentowego, a zatem odnoszeniu się do okoliczności z daty jej wydawania, niemniej jednak żaden przepis nie wyłącza w tym postępowaniu stosowania art. 316 § 1 k.p.c. Oznacza to, że sąd także w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych winien uwzględniać okoliczności jakie powstały w toku procesu. Taki pogląd wyraził też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 marca 1998 r., sygn. II UKN 555/97 (OSNP 1999/5/181) wskazując, iż sąd ocenia legalność decyzji rentowej według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania, może jednak przyznać ubezpieczonemu świadczenie, jeżeli warunki je uzasadniające zostały spełnione po wydaniu zaskarżonej decyzji.

Ustalenie prawomocnym wyrokiem, że P. C. nie był uprawniona do korzystania ze świadczeń z pracowniczego ubezpieczenia społecznego oraz że została bezpodstawnie zgłoszona przez płatnika składek do ubezpieczenia społecznego przesądza o rezultacie niniejszego postępowania. Konsekwencją orzeczenia o wyłączeniu z ubezpieczenia w okresie zatrudnienia w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. jest brak prawa odwołującej się do zasiłku chorobowego, albowiem prawo do świadczenia nie powstało w okresie objęcia jej ubezpieczeniem chorobowym, co stanowi podstawową przesłankę korzystania ze świadczeń na wypadek choroby lub macierzyństwa.

W tym stanie rzeczy uznając zaskarżoną decyzję ZUS za prawidłową, w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzeczono jak w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. W myśl art. 98 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W niniejszej sprawie wnoszący organ rentowy reprezentowany był przez profesjonalnego pełnomocnika – radcę prawnego, którego minimalne wynagrodzenie, w związku z przedmiotem sprawy – wynosiło 180 zł (§ 9 ust. 2 obowiązującego w dniu złożenia odwołania rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r.) i taką też kwotę zasądzono od organu na rzecz odwołującego w punkcie drugim wyroku. W ocenie Sądu brak było podstaw do uwzględnienia wniosku odwołującej się i zastosowania normy art. 102 k.p.c., zgodnie z którą w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W istocie, należy zgodzić się, że niniejsze postępowanie jest pochodną postępowania w przedmiocie

ustalenia podlegania ubezpieczeniom społecznym przez odwołującą. Zdaniem Sądu jednak, fakt ten należy poczytywać w sposób odmienny niż czyni to odwołująca się. Strona wnosząca odwołanie, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, winna być świadomą konsekwencji dla przedmiotowego procesu prawomocnego rozstrzygnięcia kwestii prejudycjalnej. Tym niemniej, odwołująca się, wbrew ekonomice procesowej, toczyła niniejsze postępowanie w momencie, w którym prawomocne stało się już orzeczenie warunkujące jej prawo do zasiłku chorobowego. Właśnie przez wzgląd na tę okoliczność, zdaniem Sądu nie sposób uznać, aby w przedmiotowym procesie zachodziły owe szczególne okoliczności, dające podstawę nieobciążania strony odwołującej się kosztami przegranego procesu.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)